Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3154/2024
23.09.2026. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Васић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“, Београд, ради утврђења постојања радног односа, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4548/21 од 11.03.2022. године, у седници одржаној 23.09.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4548/21 од 11.03.2022. године, у преиначујућем делу.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 387/19 од 10.02.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе од 15.01.2021. године. Ставовима 2. до 17. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и утврђено да су ништави и да не производе правно дејство уговори о обављању привремених и повремених послова заведени код туженог под бројевима и закључени у дане ближе наведене у тим ставовима. Ставом 18. изреке, утврђено је да је тужиља засновала радни однос на неодређено време код туженог ради обављања посла „референт за бригу о корисницима“ почев од 01.02.2016. године, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом 19. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је засновала радни однос на неодређено време код туженог ради обављања посла „референт за подрушку гарантованом снабдевању“ почев од 01.12.2017. године. Ставом 20. изреке, обавезан је тужени да тужиљи надокнади трошкове парничног поступка у износу од 945.000,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 4548/21 од 11.03.2022. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 387/19 од 10.02.2021. године у ставу 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16. и 17. изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 387/19 од 10.02.2021. године у ставу 18. изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље да се утврди да је засновала радни однос на неодређено време код туженог ради обављања посла „референт за бригу о корисницима“ почев од 01.02.2016. године, што би тужени био дужан да

призна и трпи. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу 20. изреке првостепене, тако што је обавезан тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 130.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а преко досуђеног износа захтев је одбијен. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права погрешно и непотпуно утврђеног чињенично стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) па је оценио да ревизија тужиље неоснована.

У спроведнеом поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у ревизији се не указује на остале битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је са туженим закључила више уговора о обављању привремених и повремених послова и то у периоду од 01.02.2016. године до 30.11.2017. године ради обављања послова „референт за бригу о корисницима“ код туженог у Одсеку за техничку услугу ... – Погон ..., да би након 01.12.2017. године ради обављања послова под називом „референт за подрушку гарантованом снабдевању“, радећи до 22.06.2021. године. Све време тужиља је по основу наведених уговора радила у истом погону, на истом радном месту и без прекида. Послови радног места „референт за бригу о корисницима“, односно радног места чији је назив измењен у радно место „референт за подрушку гарантованом снабдевању“ систематизовани су Правилником о организацији и систематизацији послова туженог.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом члана 197. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 66. став 1. Закона о облигационим односима и члана 13. и 103. истог закона, закључили да су уговори о привременим и повременим пословима које је тужиља закључивала са туженим у периоду од 05.02.2016. године до 25.12.2020. године ништави правни послови, у овом делу пресуда се не побија ревизијом.

Првостепени суд је, полазећи од утвршене ништавости предметних уговора, применом одредбе члана 32. став 1. и 2. Закона о раду, закључио да је правна последица те ништавости, утврђење да је тужиља засновала радни однос код туженог на неодређено време даном ступања на рад. Другостепени суд је, насупрот томе, становишта да се на основу одредбе члана 105. Закона о буџетском систему, на туженог као корисника јавних средстава имају применити одредба тог закона из члана 27е, којом је прописана забрана запошљавања нових лица, из ког разлога није основан тужбени захтев тужиље за утвршење заснивања радног односа код туженог.

По становишту Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одлучио одбијањем тужбеног захтева у побијаном делу.

Наиме, иако су уговори које је тужиља закључила са туженим о привременим и повременим пословима ништави правни послови, одлучна чињеница у овој правној ствари је да је тужени корисник јавних средстава те да се у односу на њега примењује и Закон о буџетском ситему, који је *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду. Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 108/13), који је ступио на снагу 07.12.2013. године, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године. Изузетно радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење.

Чланом 105. истог Закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Следствено изложеном, тужиља није могла засновати радни однос на неодређено време, јер је у време када је ступила на рад, на снази била одредба члана 27е став 34. Закона о буџетском систему, којим је туженом било забрањено заснивање радног односа са новим лицима. Означена одредба Закона о буџетском систему по правилу да посебан закон дерогира општи закон, искључује примену члана 37. Закона о раду, с тим да нема услова за изузетак предвиђен ставом 35. наведене одредбе, јер не постоји сагласност надлежног тела Владе за заснивање радног односа са тужиљом.

Стога се неосновано ревизијом тужиље указује на погрешну примену материјалног права.

Указивање тужиље у ревизији да је тужени у спорном периоду тражио сагласност за ново запошљавање и да је сагласност добијана је без утицаја, будући да ове чињенице нису истицане до правноснажног окончања поступка, нити су достављени докази на те околности до тог тренутка.

Правилна је одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153, 154. и 163. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић